॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥

एतच्छ्रुत्वातुकौंतेयोभ्रातृभिःसहभारत॥ मार्कंडेयंपर्यपृच्छद्धर्मराजोयुधिष्ठिरः ॥३॥ बकदाल्भ्यौमहात्मानौश्रूयेतेचिरजीविनौ॥ सखायौदेवराजस्यतावृषीलोकसंमतौ ॥ ४ ॥ एतदिच्छामिभगवन्बकशक्रसमागमं॥ सुखदुःखसमायुक्तंतत्त्वेनकथयस्वमे ॥५॥ मार्कंडेयउवाच वृत्तेदेवासुरेराजन्संग्रामे लोमहर्षणे॥ त्रयाणामपिलोकानामिंद्रोलोकाधिपोभवत् ॥ ६ ॥ सम्यग्वर्षतिपर्जन्येसस्यसंपदउत्तमाः ॥ निरामयाःसुधर्मिष्ठाःप्रजाधर्मपरायणाः ॥ ७ ॥ मुदितश्चजनःसर्वःस्वधर्मेषुव्यवस्थितः॥ ताःप्रजामुदिताःसर्वादृष्ट्वाबलनिषूदनः ॥ ८ ॥ ततस्तुमुदितोराजन्देवराजःशतक्रतुः॥ ऐरावतंसमास्थायताःपश्यन्मुदिताःप्रजाः ॥ ९ ॥ आश्रमांश्चविचित्रांश्चनदीश्चविविधाःशुभाः ॥ नगराणिसमृद्धानिखेटान्जनपदांस्तथा ॥ १० ॥ प्रजापालनदक्षांश्चनरेंद्रान्धर्मचारिणः ॥ उदपानंप्रपावापीतटागानिसरांसिच ॥ ११ ॥ नानाब्रह्मसमाचारैःसेवितानिद्विजोत्तमैः॥ ततोवतीर्यरम्यायांपृथ्व्यांराजञ्छतक्रतुः॥ १२ ॥ तत्ररम्येशिवेदेशेबहुवृक्षसमाकुले॥ पूर्वस्यांदिशिरम्यायांसमुद्राभ्याशतोनृप॥ १३ ॥ तत्राश्रमपदंरम्यंमृगद्विजनिषेवितं ॥ तत्राश्रमपदेरम्येबकंपश्यतिदेवराट्॥ ॥ १४ ॥ बकस्तुदृष्ट्वादेवेंद्रंदृढंप्रीतमनाभवत्॥ पाद्यासनार्थदानेनफलमूलैरथार्चयत् ॥ १५ ॥ सुखोपविष्टोवरदस्ततस्तुबलसूदनः ॥ ततःप्रश्नंबकंदेवउवाच त्रिदशेश्वरः ॥ १६ ॥ शतंवर्षसहस्राणिमुनेजातस्यतेनघ ॥ समाख्याहिममब्रह्मन्किंदुःखंचिरजीविनां ॥ १७ ॥ बकउवाच अप्रियैःसहसंवासःप्रियैश्चापिविनाभवः॥ असद्भिःसंप्रयोगश्चतद्दुःखंचिरजीविनां ॥ १८ ॥ पुत्रदारविनाशोत्रज्ञातीनांसुहृदामपि॥ परेष्वायत्तताकृच्छ्रंकिंनुदुःखतरंततः॥ १९ ॥ नान्यद्दुःखतरंकिंचिल्लोकेषुप्रतिभातिमे ॥ अर्थैर्विहीनःपुरुषःपरैःसंपरिभूयते ॥ २० ॥ अकुलानांकुलेभावंकुलीनानांकुलक्षयं॥ संयोगंविप्रयोगंचपश्यंतिचिरजीविनः॥ २१ ॥ अपिप्रत्यक्षमेवैतत्तवदेवशतक्रतो ॥ अकुलानांसमृद्धानांकथंकुलविपर्ययः ॥ २२ ॥ देवदानवगंधर्वमनुष्योरगराक्षसाः ॥ प्राप्नुवंतिविपर्यासंकिंनुदुःखतरंततः॥ २३ ॥ कुलेजाताश्चक्लिश्यंतेदौष्कुलेयवशानुगाः॥ आढ्यैर्दरिद्रावमताःकिंनुदुःखतरंततः॥ २४ ॥ लोकेवैधर्म्यमेतत्तुदृश्यतेबहुविस्तरं॥ हीनज्ञानाश्चदृश्यंतेक्लिश्यंतेप्राज्ञकोविदाः॥ २५ ॥ बहुदुःखपरिक्लेशंमानुष्यमिहदृश्यते॥ इंद्रउवाच पुनरेवमहाभागदेवर्षिगणसेवित॥ २५॥ समाख्याहिममब्रह्मन्किंसुखंचिरजीविनां॥ बकउवाच अष्टमेद्वादशेवापिशाकंयःपचतेगृहे॥ २६ ॥

Digitized by Google